

ЛЕПТОСПИРОЗ: НЕБЕЗПЕКА ТА ПРОФІЛАКТИКА

Тігаренко О.В.

к.вет.н., доцент,

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

e-mail: elenaviktit@gmail.com

Актуальність проблеми. Лептоспіроз (Leptospirosis) – інфекційне захворювання багатьох видів тварин і людини, що проявляється гарячкою, гематурією, геморагіями, жовтяницею і вогнищевими некрозами слизових оболонок й шкіри, атонією шлунку і кишок, абортами, маститами, народженням нежиттєздатного приплоду, менінгоенцефалітами, зниженням продуктивності тварин [1].

16

Проблема профілактики цієї хвороби є досить актуальною через те, що лептоспіроз – захворювання досить небезпечно для людини [2].

Матеріали і методи досліджень. Матеріалом досліджень були доступні інформаційні джерела щодо досліджень проблеми лептоспірозу.

Для досліджень ми застосували метод епізоотологічного аналізу [3].

Результати досліджень. В Україні лептоспіроз реєструють в усіх областях [2]. Хвороба є природно-вогнищевою, резервуар збудника – мишоподібні гризуни [1].

Контакт людини з природним середовищем, де є носії лептоспір серогрупи *Grippityphosa* та інших, відбувається переважно під час купання у водоймах, риболовлі, виконанні сільськогосподарських робіт. Це зумовлює підвищення захворюваності серед людей саме в літньо-осінній період із піком у серпні-вересні [2].

Людина інфікується лептоспірами не лише від мишоподібних гризунів, але й від сільськогосподарських тварин [4].

Сільськогосподарські тварини і гризуни є конкуруючими резервуарами збудників лептоспірозу. Для прогнозування подальшої епідеміологічної ситуації щодо лептоспірозу серед населення та покращення його діагностики необхідний постійний моніторинг чисельності, інфікованості та лептоспіроносійства серед мишоподібних гризунів і сільськогосподарських тварин й розширення набору діагностичних штамів лептоспір з урахуванням нових варіантів збудників у тварин [4].

Збудники хвороби (бактерії лептоспіри) та продукти їх життєдіяльності спричинюють патологічні зміни в нирках (вибірково уражають звивисті каналці з проявами дистрофії і некрозу), внаслідок чого виникає гостра ниркова недостатність. Закономірно уражається печінка (часто з жовтяницею) різного генезу: дегенеративні зміни гепатоцитів, внутрішньопечінковий холестаз, гемоліз. Характерні тромбогеморагічні прояви, ураження нервової системи [2].

Заходи профілактики лептоспірозу серед тварин, зокрема поголів'я великої рогатої худоби в господарствах здійснюються згідно діючої інструкції «Про заходи профілактики та оздоровлення тварин від лептоспірозу» [5]. В межах цих заходів здійснюються планові діагностичні дослідження щодо цього захворювання в умовах лабораторій ветеринарної медицини проб сироваток крові від тварин в реакції мікроаглютинації (РМА,) планова вакцинація та дератизація для знищення мишей та пацюків, які є природним резервуаром лептоспір.

Вакцинація попереджає захворювання та його прояви у тварин, зокрема аборт, також виключає формування лептоспіроносійства. Імунізація лише частини поголів'я не припиняє епізоотичний процес в неблагополучному господарстві, тому що постійно залишаються неімунні, сприйнятливі до лептоспірозу тварини [5].

В Україні для вакцинації великої рогатої худоби застосовують вакцину полівалентну проти лептоспірозу тварин (варіант bovis) виробництва Сумської державної біологічної фабрики, що містить штами лептоспір серогруп *Icterohaemorrhagiae*, *Grippotyphosa*, *Tarassovi*, *Sejroe* та *Hebdomadis*. В разі щеплення цією вакциною напруженість імунітету зберігається шість місяців.

Для того, щоб запобігти захворюванню на лептоспіроз серед людей необхідно дотримуватись правил особистої гігієни, не купатись у забруднених водоймах, знищувати щурів і мишей, не допускати забруднення гризунами харчових продуктів та питної води [6].

Висновки

1. Лептоспіроз реєструють в усіх областях України.
2. Зараження людей відбувається переважно під час купання у водоймах та риболовлі в літньо-осінній період.
3. Людина інфікується лептоспірами не лише від мишоподібних гризунів, але й від сільськогосподарських тварин.
4. Заходи профілактики лептоспірозу серед сільськогосподарських тварин в господарствах України полягають у здійсненні контролю хвороби шляхом планових діагностичних досліджень сироваток крові в реакції мікроаглютинації (РМА), проведенні щеплень та дератизації з метою знищення природного резервуару лептоспір.

Література

1. Инфекционные болезни животных / Б. Ф. Бессарабов, А. А. Васьков, Е. С. Воронин и др.; Под ред. А. А. Сидорчука. — М.: Колос, 2007. — 671 с.
2. Васильєва Н.А., Івахів О.Л. Лептоспіроз [Електронний ресурс]: / Режим доступу: <http://www.zdorov.com.ua>.
3. Макаров В.В. Эпизоотологический метод исследования / В.В. Макаров, А.В. Святковский, В.А. Кузьмин, О.И. Сухарев. – СПб: Лань, 2009. - 224 с.
4. Васильєва Н.А. Зміни етіологічного спектру збудників лептоспірозу серед населення на Тернопіллі / Н.А. Васильєва., Ю.А. Кравчук // Інфекційні хвороби. – 2016. - № 1(83). – С. 31-35. DOI 10.11603/1681-2727.2016.1.5956
5. Інструкція «Про заходи профілактики та оздоровлення тварин від лептоспірозу» [Електронний ресурс]: / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
6. Лептоспіроз та його профілактика! [Електронний ресурс]: / Режим доступу: <http://www.consumer-cv.gov.ua>.